

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: ...
Kéziratok vissza nem adandók.

Debreczen, aug. 7.

(K. B.) Kölcesey Ferencz születésének 100-ik évfordulóját ünnepli holnap Szatmárvármegye közönsége. Emlékére a vármegye törvényhatósági bizottsága diszközgyűlést tart, szobrárt, mely Szatmár-Németi piacán áll, s síremlékét Csekében megkoszorúzza a kegyelet.

Az ünnepély, bár egy vármegye rendezi, nem helyi, hanem országos érdekű; hiszen Kölcesey nem egy városé, nem egy vármegyéé, hanem az egész országé volt; az egész ország szíve megdobban rája, ha kiejti valaki a Kölcesey nagy nevét!

Azért azon az ünnepélyen, mely holnap Nagy-Károlyban kezdődik, lélekben résztvesz az ország egész lakossága; a dicsőítő szót, mely az ünnepélyen elhangzik, viszhangot kelt milliók szívében; a koszorún, melyet a Kölcesey sírjára tesznek, ott fog ragyogni az egész nemzet könnye!

A megújuló, a haladás terére lépett Magyarországnak egyik legnagyobb, legnemesebb és legtisztább alakja volt Kölcesey Ferencz. Költő és szónok, bölcsész és kritikus volt egy személyben. A mily édesen folyt ajakáról a szó, oly gyönyörűen zengett bánatos lantja; a mily bölcsész nyugalommal viselte az élet csapásait, a bánatalmakat és féltreismertetést, épen oly éles volt kritikai tolla.

Jelszól e négy szócskát választá: »A haza minden előtt. A haza volt eszményképe, rajongó imádatának tárgya. Ennek érdekében szónokolt, dalolt, irt haláláig. Hatott, alkotott, gyarapított, hogy a haza fényre derüljön. Tiszán élt lelkében a haza fogalma, melyről szebb, fenszesebb képet még nem nyújtott senki, mint Kölcesey.

— »E szóban: haza (írja Kölcesey

»Parainesis(-ében) foglaltatik az emberi szeretet és óhajítás tárgyainak egész összessége. Oltár, atyáid által istennek építve; ház, hol az élet első örömeit isleléd; föld, melynek gyümölcse feltáplált; szülőid, hitvesed, gyermekeid, barátid, rokonaid s polgártársaid: egytől-egyig csak kiegészítő részeit képezik annak!

A nemzeti nyelvről, melynek jogai mellett Kölcesey oly lelkesen szólokolt, így ír:

»Meleg szeretettel függj a hon nyelvén! Mert haza, nemzet és nyelv: három egymástól válnhatatlan dolog; s ki az utolsóért nem buzog, a két elsőért áldozatokra kész lenni nehezen fog. Tiszteld s tanuld más nyelvét népek nyelvét is, s főképp ama kettőt, melyen Plutarch a nemzetek két legnagyobbikának hősait rajzolta, s Tacitus a római zarnok tetteit a történet évkönyveibe való színekkel nyomá be; de soha ne feledd: miképpen idegen nyelveket tudni szép, a hazait pedig lehetőségig miveltetni kötelesség!

Arany-szavak mindezek, melyek megérdemelnék, hogy az utókor — örök figyelemzetelésül — ércz-táblára véssesse föl azokat!

Kölcesey, mint Szatmárvármegye követe, egyike volt az országgyűlés legkiválóbb s legkedveltebb szónokainak. Bátran küzdött a nemzeti jogokért s nagy része van abban, hogy a nemzeti nyelv elfoglalta az őt megillető helyet; egyik előharcosa volt az új időknek, melyek átalakították s megifjították a nemzetet, a rendi alkotmány helyébe a nédképviseletet tévén.

Szónoki sikereinél nem kisebbek költői babérai. Lantján mély honfájdalmat zeng, mely megrezgettette a szíveket. Megzendül lantján a mult keserve, a jelen gyászsa s a szebb jövő reménye s költészet, mely a klasszicizmuson épült fel, ha formájában nem is, de szellemében az utolsó hangig magyar!

Nemes lelkének minden gondolata kristálytiszt; bölcsészete emelkedett, de ment minden nagyképszerűdéstől; hazaszeretete önzetlen; meggyőződése áruba nem bocsátható; a mint bátran szembeállott meg-

győződéséért a hatalommal: úgy az ingatag népszerűséget is feláldozta elveinek.

Sírja felett, melynek közelében a Tisza és Tur hullámai susognak, kegyelettel viraszt a nemzet geniusza. Egyszerű síremlékét befutotta a zöld repkény s a szellő, mely egykor széthordta dalait a hazában, most is azt zengi ottan:

— »Isten áldd meg a magyart, Jó kedvvel, bőszeggel!

— Belföldi hírek. A budavári Mátyás-templom építése serényen halad. A külső munkálatok sora most főleg a Mátyás-torony építése körül folyik. E toronynak első emeleti része az idén valószínűleg készen lesz. Ezenkívül dolgoznak még a Mátyás-torony előtt levő előcsarnokon és az északi részen fekvő Gara-kápolnán. — Az új katonai erődíjmel, a »Signum laudis« kiállítását ama tartalékos és tényleges szolgálatbeli katonák között, a kik háboruban vagy békeben kitüntették magukat, most eszközi a budapesti katonai ténparancsnokság. Naponként 20—25 kitüntetettnek adják át csinos börtökben a jelvényt s hozzá a díszes kísérő okmányt. — Elpusztult város. Tegnapra virradó éjjel Moór dunántúli várost óriási tűzvész pusztította el. Nem kevesebb, mint 150 épület hamvadt el, összes melléképületeivel együtt; ezekre menő szarvasmarha és háziállat is elpusztult. A kár száz-érezrekrug. A tűznek miatgy tiz ember lett áldoztatva. Ugyanazon éjjel a pestmegyei Mácsa községben 80 ház leégett. — A kalocsai véresbíróválasztás ügyében újabb fordulat történt. A belügyminiszter ugyanis a kalocsai választási ügyre vonatkozó vizsgálati iratokat leküldte a vármegye alispánjához s ezzel egyidejűleg ifj. Földváry Mihály főszolgabíróra, az emlékeztető bíró választás alkalmával fölmerült mulasztások miatt, a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot elrendelte.

— Külföldi hírek. A király kedden reggel Graczból Ischibe tért vissza. — A berlini orvosi kongresszust aug. 4-én d. e. 11 órakor az előkészítő bizottság elnöke, Virchow a Renz lovardájában ünnepélyesen megnyitotta. — Stefánia özvegy trónörökösének szombaton Oberammergauba utazott s vasárnap megtekintette a passziónak előadását. — Crispi külgügyminisztersége. Azt a hírt, mely legelőször francia lapokban merült fel, hogy Crispi le fog mondani a külgügyminiszeri tárcsáról, az angol lapok értesülései is meg erősítési látszanak. — Vilmos császár, mint már biztosra vehető, Angliából való

visszatérése közben meglátogatja Helgolandot, még pedig egy nappal a sziget átadása után, a jövő vasárnapon. A sziget átadása ugyanis, mint a kormányzó közlése tette, e hó 9-ikén meggyébe. — Az olasz királyné Savoyába utazott, hogy a kis Szt-Bernardon keresztül a Mont-Blancot megmássza.

Tallózás. (Dicsőmagyar és frakk. — Elkészülték. — Királyok inkognitóban. — A város csinósítása. — Afrika-láz. — Királyné keresztel. — Amerikai élelmesség. — Miért halványulnak a rózsák? — Orvosok sztrájkja. — Hódító dervis. — Értéktelen papírok.)

Lázás érdeklődéssel várja Debreczen királyi őfelségének látogatását. A fogadó-bizottság tanácskozik, az utcákat csinósítják, az aszfaltozással sietnek, a kirakatokban megjelennek a dísz-magyar öltözékek.

Ismét divatba jön a dísz-magyar ruha, mely ma már csak elvétve látható. Vele együtt divatba jön a frakk is, mert — a katonai egyenruhát leszámítva — csak ez a két öltözköz — u v a r - k é p e s.

Dísz-magyar és frakk! Hű kifejezője a k ö z s e g y e s á l l a p o t n a k !

Az előkészületek kezdetüket vették. Az uribandériumot már szervezik; a küldöttség szónokai már készítik a beszédeket; a mérnöki hivatal azt vizsgálja, hogy mely helyeken volna a diadal-kapuk legcélszerűbben felállíthatók; a házi urak ujlógók beszerzéséről gondoskodnak, mert az eddigiek nagyon elnyűttek, mivel minden márcz. 15-én és aug. 2-án kitűzték; a vendéglőkben a szobák már is le vannak foglalva, mert a vidékiek is beráradulnak Debreczenbe — király-látui.

Hogy a »misera plebs«-nek is meg legyen az öröme, a városi hatóság este a nagyerdőn néppünnyélt rendez — ö k ö r - s ú t é s e l ; és hogy a boldogság teles legyen: az nap nem lesz — a d ö v é g r e h a j t á s !

Jön a király! Jön fényes, pompával s Debreczen fogadja őt díszben, ünnepi arccalattal. Lesz gond rá, hogy király őfelsége az árnyoldalkat ne lássa meg. A hivatalos világ mindig és mindenütt nagyon jól értett a Potemkin-falvak fölépítéséhez! Mátyás király többnyire inkognitóban utazott.

A „DEBRECZENI“ TÁRSZÁJA.

Nász-éjszakán.

Mindenki szeret, mindenki örül, Bubanata újult kedvre derül. Merre visz utam, víg zene zendül, Pacsirta dal, a rét illata száll, A földi göröggy, az égi sugár Mind új szerelem kéjébe merül.

Van hát feledés, van új szerelem? A letarolt föld újra terem. A temető röge is kivirul, Nincs bánat örök, felszárad a könny, Új mosoly éled az új gyönyörön, Új eskü száll új pár ajkairul.

Új eskü szerelme hű lehet-e? — Az eskü a régi hűteleme... Csókban ezerszer esküve ajkad, Mást soha sem zársz hű kebeledre, Üdvetek a sirban se feledve, Elted a hű gyász példája marad.

... Forró öleléssel, hűlt tetemét Könyörbe fűrésztvén, eltemetéd. Márvány-követ állítsz sirja felett, Rája borostyánt, liljomot ültetsz, Mint lelke erős, ártatlan evez... Sirban is üdvét almódja veled.

Álmodik ő, ébredni sosem fog, Elő-hűség, nem sejtí miképp fogy; Nem tudja, hogy itt a könny sem igaz. Kőbe keményen véve az emlék — V á g y h a szívedből nem oltja ki még, Oszkán a gyász, gyorsan gyúl a ví g a s z.

Sírján a borestyan zöldje setét, Susogja a szellő bus esetét,

Hó-liliom harmatja siratja, Leküldi a hold ezüst sugarát, Neki is új, fényes koszorút ad Csillagfényes ég betakarja...

Az éj beköszönt, új vigalom int, Harsány zene-szóra, tánczra megint, Habszik a serleg: éljen az új pár! Jogával az élet el pazarul, Ifja öregje örömben pirul, Hívásig hirdeti ott diadalmát.

Fagyos ajka, hiába, ne keljen Vádra a vér izzó tüze ellen, A temetőben védje hatalmát; Harczra hazug kegyelet vele kél, Czifrán faragott márványra kevély, Hívásig hirdeti ott diadalmát.

Minden hazudik csak egy az igaz, Gyászt váltja vigasz, nem változik a z. Sir örök álman alszik a hűség. Meghalt az igazság ott keresem... Szívem sebe nem gyógyul sohasem, Kialszik a fény csak bűm tüze ég.

Vége a násznak, a hajnali pír Róza levélre új életet ír. Lelkem ez írást meg ne tanulja, Boldog pihenők közül egyedül Pihenő hantok közé menekül... A tied vagyok, itt vagyok újra...

Más csak örüljön, mért irigyelnem? Szenvede szívem, fáradta elmém, Enyhén letörülé tiszta kezéd Harczban, ha mi rám szállt utcai por, Lelkem az égi szárnyala olykor, A te szerelmed vissza vezet.

Ott áll kicsi féazkánk kertek ölé, Hol kebelemre a kéjt ölelem. Egy mosolydótló megfát a bánat —

Éreztelek én boldog szerelem, Vádam igaztalanul emelem. Bus keserűség szülte hibámat.

... Már a magas nap szerzte sugárzik Paloták tetejétől a sirig; Rám újra sírod ölele talál, Élve-halva, szeretlek a sirba V i r á g - r e g e t á n u j r a m e g i r v a ; Szerelmem erősebb mint a halál!... S.

ÉRDEI MADÁR.

— Lung Alfréd. — Erdejében mily boldog a kis madár, Mily boldog a kis madár, Ha vihar készül ellene; Lombházának védő fedele Eltakarja bizton.

Szabad! vidám! jobbra-balra szállonghat, Jobbra balra szállonghat, Gyilkos vadász nem üzheti, Semmi veszély nem rettentti, A rengeteg védi.

A madárnak levegő a hazája, Levegő a hazája, Ha szívet baj, bánat éri: Bus dalának kesergési Elűzik azt rögtön.

Oh bár lennék az erdőben kis madár, Az erdőben bárcsak volnék kis madár, Szívemnek nagy zájgásain: Eltett adó sugárain Attörne a beke.

Ford: Syrigambus.

A fekete macska.

— Menyecske-stikli —

Egyszerre földfordult minden: a pohár is. A széles fejű, oláhos kontyu szakácsné két tányért ejtett el rémületben, Lizi, a szép-lős szobalány, a kaucsót lökte föl s félig elájult. A tenyeres-talpas dada támogatta, ami maga is úgy megijedt, hogy a falat is kiejtette a szájából. A baba elkezdett sírni, mint egy kis macska.

A fényes szőrű Sipszi, a kedves ratler, riadtan vágatott végig a konyhán s beleugrott egy lábosba, a lámpa leesett a falról stb. De hát mi történt?

Semmi egyéb: ő nagysága sikoltott odabent. A külső világ magához térvén rémületéből, berohantak ónagyságához, aki eszméletlenül feküdt a pamlogon, patyolat kezeskei reszketek, mint a megijesztett madár szárnyai, apró lábai rágatogáltak, piros ajka, mint két rőszaszírom, mozdított...

— Nagysága, nagysága, kérem, tessék magához térni! tapogatta az érzékeny Lizi, míg az oláhos kontyu szakácsné berzenkedve csapta be maga után az ajtót, ezt duruzsolván: — Ugyan mi baja már megint?

A nagysága lassankint magához tért, ibolyás szemecskéi félenken villogtak, finom kis keze meg reszketett, lázasan pihogott s borzongva, rémülettel mutatott a szőnyegre: — Ott szaladt, majd rám ugrott! — Micsoda, nagysága? kérde Lizi, a sóprú után nézve.

Mint egy baba, akit a dajkameze rémitett meg, rejtette bele égő arcát a fiatal asszonyka a szobalány szoknyájába s a rémületől sirva nevezte meg a szőnyegtet, mely így megijesztette: — Egy fekete macska.

Lizi csodálkozott. Mindenki csodálkozott,

Ha valahol vissza-élet tapasztalt: azt szigorúan megtorolta. Ha dicsőségesen uralkodó királyunk szintén inkognitó utaznék: neki sem igen nyílnék alkalmi érdem-jelek osztogatására, hanem a büntetés eszközevé válnék kezében a királyi jogar!

A király-várás előkészületei által Debreczen nagyot csinosodik. Ronda kövezetek el-tűnnek, sima aszfalt foglalja el helyüket. A házakat is tatarozzák, hogy minél jobb benyomást tegyen az új Debreczen királyi fel-ségére.

A város csinosodása érdekében kívánatos lenne, ha a király minden évben meglátogatná városunkat!

Afrikáról egymásután jelennek meg a különféle utleírások és ismertetések. A művelt világ mohó tudás-szomjával olvassa a leg-feketébb világrész viszonyait. Legkapósabb perze a Stanley könyve, mely igen te-kintélyes tisztelet-díjat intatott a hirneves utazónak. Az afrikai utazás tehát nem is rossz üzlet, mert az utazásról irt könyvet a nagy közönség elkopodja.

Valószínű tehát, hogy a jövőben ilyen jelenetek fognak lefolyni Afrika azon részben hová már utat kezd törni a civilizáció:

T o l m á c s : A főnök azt mondja, hogy tartományába egyetlen lépést sem szabad ten-ned, a mig kívánságát nem teljesítet.

A f r i k a - u t a z ó : És mit kíván a te főnököd?

T o l m á c s : 10 százaleköt legközelebbi könyved jövedelméből.

Szent-Hilda szigetére királyné kerestetik. A civilizált nem sok: teljes ellátás, ingyen ruházat és némi zsebpénz.

Azt hiszik azonban, hogy a csekély civilizált daczára akad elég pályázó ezen ál-lásra is!

Amerika az értelmes emberek hazája. Ott kevés ember van, aki csak egyféle mestersé- get űz, egyféle üzletet folytatna, — hanem egy ember bátran belevág sok minden-féle dologba s ha meg nem bukik: bizonyára meggazdagodik. Még a papok sem idegenked-nek a különféle vállalatok létesítésétől, dinkey-villei methodista lelkészek pláne annyiféle foglalkozása van, hogy egy könnyen elsorolni alig lehet.

A Diakeyvilleben megjelenő „Pagan of Progress” című lap ugyanis a következő recla-matot közli az odavai lelkésztől: „Prinay Simson városunk nagytiszteletű lelkésze fel-kért beandakot annak közetételére, hogy teg-nap meszárszékot nyitott, mely annak a bor-bélyműhelynek háta megett van, melyet az-

Fekete macska? Van ugyan nekik egy czi-czák, de az nem fekete, hanem fehér. Ke-resték ezt is rögtön mindenütt, hátha valahol a keményben járt a bolond jószág s kormosan merészkedett beugrani urnöje elé. Nagy sokára ráakadtak lent a kertben: olyan fehér volt a „L i n á c s k a” mint a leezett hó. O da volt a szomszédok magtárában egerészni.

Ah, de hát akkor hol van a fekete macska?

O nagysága egészen beteg lett a rémü-letől, elhalványult kedves gömbölyű orcája, egész délután reszketett, Lizinek ott kellett lenni mellette, mert hátha újra előjön az a fekete macska.

S este a nagyságos uron volt a sor. Ott feküdt a kis asszonyka remegve a karján s beszédes kis szája sziate vonaglott, míg előadta szörnyű kalandját a fekete macskával.

— Itt szaladt keresztül, a fogait is rám vicsozgatta. Ekkora fogai voltak!

S elefántcsont fehérsegu kis ujjackáját a férje ajkához nyomta.

— Szegény kincsem, rebegett a férj, részvétlenül vonva magához megremült kincsét.

Vacsora előtt váratlanul újra kitört a ka-tasztrófa: egyszerre fölfordult minden.

Az oláhos kontyú szakácsné az eczetes üveget beleejtette a rostélyosba, ahol az ősz-szetort, a Lizi leezett a konyhaablakról, ahol az üvegeket tisztogatta s agyon nyomott egy nagy labost, a dada kifordította a babát a böcsőből, a „Sipszi” beleugrott a délről ma-radt leucsebe s megkerülve berohaant a sza-lonba s végig hentergett a szőnyegen, a nagy-ságos ur elejtette az ötven forintos tajtékpi-páját stb. . . .

Mindez azért, mert ő nagysága megint sikoltott s bent a szobában halálra rémlve kiáltozott:

— A fekete macska, a fekete macska — ott, ott . . .

Fersze, hogy elájult.

Ez megis bosszantó. Valaminek csak kell lenni a dologban. A nagyságos ur magához teríté reszkető kincsét, aki rémlületében bele-kapaszkodott seymes szakálába s belefúrta gyermekes fejét az erős férfi kabátjába, ezalatt

drédemes lelkész évek óta ismerőseinek leg-nagyobb megleggedésére vezet. A meszárszék-ben minden pénteken és a borbélyműhelyben minden szombaton esti 6 órakor, a vendégek tisztelére közima tartatik. Továbbá a nagy-tiszteletű ur az ő kocsi- és lökikölcsönző üz-lete részére tegnap három pompás andalusiai lovat vett, melyek ritkítják parjukat. A lel-kész ur többi vállalatai a rendes kerékvágas-ban folynak. A bórökért, irháért, csodatért, rongyért és ócskapapírossért, valamint az ura-ságoktól és másoktól levett ruhákért többet fizet, mint más concurrens. A lelkész neje közima után 5 ctm.-ért fagyaltot árul, mely ilzetesebb a cukrász készítményénél. A lel-készlakban levő vendéglőben a jó keresztények naponként meleg ételt, kávét és teát kapnak mérsékelt áron. Ezen kívül felemlítjük, hogy a t. lelkész ur tapasztalt állatorvos és igen virágzó üzletet folytat fegyver s hadfel-szerelési tárgyakkal a mellett, hogy egy new-yorki pénzintézetnek kitűnő ügynöke. De éppen most egy pompás szamarat árul, ha valaki megvenné. A lelkészlak padlásán pedig még mindig fennáll a photogaphus műterem; 12 névjegynagysága kép 12 dollár. A lelkész-lakban nappal és éjjel ismert gyorsasággal kö-betők a házasságok. Előre megrendelés fees-leges. Azért a pompás marhacsalát, melyet a nagytiszteletű ur e hir közzétételére hoz-zának küldött, ezennel köszönetet sza vazunk. A szerk. *

Lefelé fordult az esztendő! Az augusz-tusi nap afrikai hősséggel tűz meg ugyan reánk, de már azért észre lehet venni, hogy kiféle megynők a nyárból. Az ég derült kékjében van valami, a mi a közelgő őszre emlékeztet, — az éjszakák hosszabbodnak, a fák lombjai elvesztették üde zöld színüket s a virágok fonyadnak.

Ifjú pár sétálgat a kertben, melynek röz-szái elhalványultak. Hosszu hallgatás után így sóhajtott fel a leányka:

— „Mert kell a rózsáknak elhalványul-niok?”

— „Mert kevés élely van a levegőben!” válaszolja a kevésbé poetikus ifjú

Ugy látszik, hogy a sztrákokból ki nem fogunk ebben az évben. Anyiféle sztrájk volt már az idén, hogy feltűnést sem kelt az, hogy most már az orvosok is sztrájkolnak.

Csehország egyik városában az orvosok a kerületi betegnéptárral szemben, ennek legutóbbi pályázat hirdetése alkalmából elha-tározták, hogy a pályázatban nem fognak részt-venni. Okot erre az adott, hogy az említett egylet 2300 tagjának kezeléséért mindössze 1000 frt általányt ajánlott.

pedig a kiadott rendelet szerint a cselédség az összes szobákat fenekestől fölforgatta, ki sóprúval, ki lapáttal, tűzpiszkáló-vassal s egyéb gyilkoló szerszámmal fölfegyverkezve

Nem maradt semmi a helyén, a nehéz földgya butorárokba a szobák közepére voltak kivonszolja: a fekete macska nem volt sehol.

A kis asszonyka férje karjai közül boszu-san sráncokozott:

— Ügyetlenek, elhagyják szaladni, itt volt, majd rám ugrott. Én nem maradok ebben a házban, — s fehér arcát odafektetve a férje barna, szakálás arcához, reszketve könyörgött, hogy mondjon föl még ma.

Másnap újra háromszor jelentkezett a fekete macska: fogytak az edények, tört a butor, az agyonremített finom kis asszonyka ágyba esett. Halovány orcája olyan volt, mint a lilium s már most rémlületében folyto-nosan látta a rémét, a fekete macskát.

Átkulesolta fölbe hajló férje nyakát és sirt, rugdalozott, hogy ne menjen, ne hagyja magára többé soha, mert az a fekete macska egy kísértet, ő belehal. . .

A szomszéd házakat is fölkutatták, hátha onnét jár át az az ijesztő vad macska, de nem találtak sehol olyan fekete macskát. A dolog csakugyan rejtélyes volt. A cselédnép maga is örökös rémlületben volt. A Lizi már föl is mondott:

— Nem lehet azt kiállani, az ember egészen ideges lesz.

A szakácsnéknak meg a nagyságos ur mon-dott föl, mert egyszer, mikor a nagyságos ura sikoltott a fekete macskától, rémlületében le-fordította a „Sipszi”.

Kétségbeesítő állapot volt ez, az egész ház földulva, ő nagysága betegben, reszketési görcsökben, a cselédség utrakészen, a „Sipszi” a kamrában vonyt egési sebeiben, az edények mosatlanul hevernek a konyha-földön.

Vegre megérkezik a nagytelkintélyű or-vos. Kezebe veszi a reszkető elefántcsont-szerű, áttetsző kis asszony-kezeckét és tapo-gatja.

Mialatt előadja neki a férj a törté-n-teteket.

— Meghaok! sóhajtott a beteg.

Mi lenne belőle, ha már egyszer a bete-gek sztrájkolnának? Azaz meggyógyulnának — minden orvosi segély nélkül. Majd vis z s z a s z i v n á k akkor a cseh orvosok ezt a sztrájkot!

Rejtélyes történetet mond el a „Dél-m. K.”, a mely állítólag egy török dervissel és egy temesmegyei leánnyal történt: „Mintegy 8 évvel ezelőtt a proféta egyik ájtatos hive Gül-Baba sirjához zarándokoltában utba ej-tette Temes megye K. helységet is, hol T. F. jómódu parasztgazda házában szives magyar vendégszerettel fogadták. A gazdának volt egy szép fiatal leánya s Kelet bugzó zarándoka a viruló hajadont eléggé „Gül”-nek (rózsa) találta arra, hogy a „baba” szót magyar ér-telemben véve, egy hosszú vándorút célpontja legyen, más irányt adott tehát zarándok-ut-jának, s egy szép reggelre szives gazdája haj-lekából elvitte a „baba”-val együtt. Azóta mitsem hallottak a török dervisről és az eltűnt magyar leánnyal.

A dolog már feledésbe is ment; a na-pokban váratlanul beállított Mohamed bugzó hive és a k—i leány — mint boldog házaspár.

A drámai bonyodalom meglepő kibontakozása annyival inkább érdekes, mert a keleti férj s egykori kolduló dervis mint tőke-pénzes tért vissza a „gyaurok” közé. Jó török fajrokonunk ama nyolcz év alatt Egyiptomban időzött és sikerült üzleti vállalatai szép vagyonhoz jut-tatták. A tőkepénzes jövevény — mint mond-ják annyira megszerette hazánkat, hogy mia-magyar földbirtokos akar letelepedni megék-ben” Alláh növesse hozsura a derek muzulmán szakalát.

Végzett földes ur (a trafikban kétforintos váltó vásárol): Lásza kedves kis-asszony! ez a váltó most két forintot ér. Csak egy aláírásomba kerül s — nem ér egy kraj-czart sem!

Sok iróval megtörténik ugyanez. Mielőtt a papirt teleírják, az a papir ér legalább egy krajczárt; de midőn tele írják: nem ér többé semmit sem!

Sarló.

HELYI HIREK.

* **Kossuth Lajos nővére Debreczen-ben.** Tollunkat rég vezetett oly igaz öröm, mint mikor e pár szót leírjuk: Kossuth Lajos nővére, mi hozzánk is eljön. El-jön ide Debreczenbe, melynek népe ra-jongó szeretettel zárja szívébe, kit az önkény kizárt a hazából. Debreczen nem volt a Kossuth-tagadók közt. Még kormányparti képviselője se mert ebben a kérdésben a hatalomnak engedni. — Debreczen a Kossuth városa. A dicső idők megannyi nagy emléke köti Kossuth szívét mihozzánk. S mikor a

az orvos pedig hideg, merev arcját a férj felé fordítván, így szól:

— És önök nem találtak meg azt a fe-kete macskát?

— Nem, uram!

— Nem ám, mert rossz helyen keresték. Másutt van az. . .

— Hol? tört ki a férj aggodalommal.

Hirtelen félrevonta a hideg képű doktor és a fülebe sugta:

— Az asszony — idegeiben.

A férj jó képet vágott a dologhoz:

— Persze, persze — onnét pedig nem lehet mással kihajtani azt a bestiát, mint — a furdóvel!

A beteg alattomosan, félig fölnyitotta íbolyás szemecskéit.

Az orvos vállat vonogatta, ezzel adván értésere a férjnek, hogy nem se githet rajta.

Rió.

Kettő közül az egyiket.

Irtá: Kovács István. (Folyt. és vége.)

— Ejnye a csücskít leányom, ezt ugyan előbb is meg mondhattad volna!

— Ugy-e megmondod Géának, hogy . . .

— Hogy kosarat adsz neki? Jól van. . .

Hát csak erred, tisztogasd tovább a pártadat. De azt megmondom, a csücskít neki, hogyha Géza le nem mond önként róla, én odaadlak neki. Ha szavadat adtd egyszer, tartad meg, ha örömet szereltél annak a fiúnak, ne okozz neki most már bánatot.

Szánthay az Ilonka távozta után gondol-kozni sem ért rá, hogy mint adja elő Gé-zának a dolgot, a leánya különös kérelmét, hogy mikor szomorúságot okoz neki, egy kis-rit meg vigasztalja, midőn Somhegyi Kál-mán kereste fel.

— Jó hogy jön, ócsém, kiégett a pipám, üthetünk egy marriage-t, mig az alispán ur felkel.

— Szivesen beleegyezem, előbb azonban egy pár fontos szavam lenne kedves bátyámhoz.

hontalan aggastyának vigasztaló anygala hozzánk is leszáll, megnyílik előtte a mi lelkünk, s fogadjuk nem cifra pom-pával, hanem szeretetünk hü melegével, hogy ha visszatér megvigye hírét, hogy sok minden megváltozott az országban, de Debreczen szívében a régi maradt.

Mint biztos forrásból értesültünk, Kossuth Lajos nővére, Ruttkayné urhölgye héten szombaton Debreczenbe érkezik, hogy itt pár napot töltsön rokonai kö-rében. Ruttkayné jelenleg Zomborban időzik a Halász családnál, Debreczenből pedig Tátra Füredre utazik. Kiséretében lesznek Halászné, Halász Olivér orsz. gyűl. képviselő és neje, Ruttkayné és Halászné Kaszanyitzky Endre debreczeni nagykereskedő vendégszerető házához szállnak, mivel Ruttkayné a Szabó-családdal is rokonai össze-köttetésben áll; Halász Olivér és neje pedig Szabó Kálmán családjának szives vendégszeretében fognak ré-szesülni.

* **„Caokonal-kör”-t a Kölcsey ünne-pélyen Gereci Kálmán és Medve Kálmán urak fogják képviselni.**

* **Vámospércsen** — tegnapra viradó éjjel — a nagytűz mellett — reggelig tartó tűz volt, mely az egész várost elpusztítással fenyegette; szerencsére azonban szél nem volt s így csak 5 ház, melléképületek és az udva-rokon levő ázsztatok lettek por és hamuva. — A városi főbíró dicséretes erélyű és buzga-lommal működött közre az oltásban, mely a legprimitív módon, iszonyú rendtelenségben ment végbe, s az egész város apraja-nagya összeseregltése és javvesztése közben — valóban nehéz munka volt. — És képzél-hetetlen — de igaz, hogy Vámospércsen, e tűzfészekben — nincs tűzoltóság szer-vezve.

* **Iparosok és vállalkozók figyelmébe** A m. kir. államvasutak igazgatósága 23 db kü-lönféle fém és fa megmunkálásra szolgáló szerszámgyép és készülék szállításra pályázatot hirdetve, erre oly megjegyzéssel hívjuk fel a szállításban résztvenni óhajtok figyelmét, mi-zerint az idevonatkozó közelebbi feltételek az alólirt kerek és iparkamara hivatalában (N.-Hatvan-utca 1445. sz.) a hivatalos órak alatt megtekinthetők. Debreczen, 1890. aug. 5. A kereskedelmi és iparkamara.

* **Nagy tüzesetek.** Az éjjel 9 óra tájban a Dereczen határára levő új földön, a Ro-semburg féle tanya közelében óriási tűz volt, melynek hire azonnal eljutott a városba, da-csára az éjszakának. A tűzoltóság nyomban ki-vonult teljes felszereléssel, de segíteni már nem lehetett. — A Feischl Fülöp által berelt területén a lángban állott 3000 kereszt buza és 2000 keresztnek a szalmája, tőreike. A tűz oly óriási volt, hogy 300 lépésnyire is tarhetetlenül melegezett, mi szintén nagyon akadályozta a tűzoltók működését. —

* **Kereskedők** nagyméretű ker-niszter urnak f. e. kelt leirata értelme-dő és iparos osztá- consuli hivatalokh

örökös haragot ves-hiszen meglek ná-mán fiu is megérd-neki adom, az a G-busulásnak, attól f-dolgot előbb az a-lálékony, most rán-Szánthay miel-dült volna, egy sét-elhartozta magát, tott, melynek ajtaj-az egész társaságo-ben; az alispán ur-ádd érkezett meg-tált.

Ilonka s Mar-hátuk mögé rejtett-— Hát nekte-előlem, leányok? — Ilonka és Ma-egyik karjokkal a-másik kezüket, — féaylett az arany-mei elé, egyszerre — Csak ez n-

ragozol? — Ühm! — aztán ki adta azt a — Az enyém Kálmán.

— Az enyém Mariska.

— A csücskét zátok ki az ember-t — Hiszen tul-tam én feleségül — menté magát Géza

A kettős lak-hét mulva.

— Kie az ér-után Szánthay a f-közül mindegyik — A szivüké boldogok csak azz-dobban!

Az óriási láng a H-városból is jól lehe-res viszfényét. A-érkeztek vissza az-a gözmalomtól ny-volt, hol a Hutfil-asztag buzát teljes

* **Egyház.** A nácstermében 1890. d. e. 10 órakor k-Folyó ügyek.

* **Piaczi árak** megartott betvása-1 Mm Buza

1 „ Kétszeres

1 „ Rozs

1 Mm Árpa

1 „ Zab

1 „ Tengeri

1 „ Köles

1 „ Zsák Burg

100 kg Szalonna

100 kg Háj

* **Öngyilkosság** éves csendor ma d-2742. számú laká-lotte magát, azonn-buskomorag volt.

* **Munkások** gőzmalom ársúlát-gyelyző köre által-disztertemben tartot-került. A terem sz-ker, kik igazi mag-ker feletti határa-reggelig jártak a-huzott régi jó mag-rend szerint megá-írást érdeklődő köz-jelentek meg a t-Bauer Ignácz gégy-József, Leidenfrostr-gi László állami ri-malomtulajdonos, R-nejikkel, továbbá-Király Gyula po-Imre, Pálly Béla,

L. és Kach M. cs-L. és István” gőm-majd nem teljes szát-pár tánczolta, ez o-kán fordult elő a m-kiütő tánczosak-gyezte, hogy itt am-sket, mint az elite-hogy most már ő-tanulta a francia-bevétel a felülizetes-összegből leszámít-jávára tisztán 234-sikerek, de főleg-mely nem kimélt se-galom létrehozását-minden egyes tag-egyertésére.

* **Kereskedők** nagyméretű ker-niszter urnak f. e. kelt leirata értelme-dő és iparos osztá- consuli hivatalokh

örökös haragot ves-hiszen meglek ná-mán fiu is megérd-neki adom, az a G-busulásnak, attól f-dolgot előbb az a-lálékony, most rán-Szánthay miel-dült volna, egy sét-elhartozta magát, tott, melynek ajtaj-az egész társaságo-ben; az alispán ur-ádd érkezett meg-tált.

Ilonka s Mar-hátuk mögé rejtett-— Hát nekte-előlem, leányok? — Ilonka és Ma-egyik karjokkal a-másik kezüket, — féaylett az arany-mei elé, egyszerre — Csak ez n-

ragozol? — Ühm! — aztán ki adta azt a — Az enyém Kálmán.

— Az enyém Mariska.

— A csücskét zátok ki az ember-t — Hiszen tul-tam én feleségül — menté magát Géza

A kettős lak-hét mulva.

— Kie az ér-után Szánthay a f-közül mindegyik — A szivüké boldogok csak azz-dobban!

Az óriási láng a Hegyesig elvilágított, sőt a városból is jól lehetett látni az égen sötét veres viszfényt. A tűzoltók ma reggel 8 órára érkeztek vissza az őrnyárába. A másik tűz a gőzmalomtól nyugotra eső Szepez-tanyán volt, hol a Hutfész Kázmér birtokán egy asztag buzát teljesen elpusztított.

* Egyház. A debreczeni ref. egyház tanácstermében 1890. évi aug. hó 8-ik napján d. e. 10 órákor közgyűlés tartatik. Tárty: Folyó ügyek.

* Piaczi árak. Az 1890. aug. hó 5-én megtartott hetivásárról.

1 Mm Buza	6.60—6.40—6.20
1 Kétszeres	5.60—5.35—5.10
1 Rozs	5.10—5.00—4.90
1 Mm Árpa	6.00—5.80—5.60
1 Zab	6.60—6.30—6.00
1 Tengeri	6.60—6.40—6.20
1 Köles	5.00—4.70—4.40
1 Zsák Burgonya	1.00
100 Szalonna	45.00—44.00 43.00
100 Háj	43.00—41.50 40.00

* Öngyilkosság. Szilágyi István 45 éves csendőrnagy ma d. e. 12 órákor csilag-utczai 2742. számú lakásán ittas állapotban szíven lötte magát, azonnal meghalt. Tettének oka buskomorosság volt.

* Munkások táncvigalma. Az „István“ gőzmalom társulat munkásainak önképző és segélyező köre által f. hó 2-án a Margit fürdő diszteremben tartott táncvigalma kitűnően sikerült. A terem zsúfolásig megtelt vendégekkel, kik igazi magyaros jó kedvvel és a siker feletti határtalan lelkesedéssel másnap reggelig járták a Racz Károly által talp alá húzott régi jó magyar csárdásokat és a táncrend szerint megállapított táncokat. A kör iránt érdeklődő közönség köréből is számosan jelentek meg a mulatságra. Ott voltak: Bauer Ignác pégyáros, Fischer János, Fodor József, Leidenfrost Armin kereskedők, Köszegi László allami mérnök, Simon István gőzmalomtulajdonos, Bisutka Gábor építész urak nejeikkel, továbbá Dr. Csikos Sándor orvos, Király Gyula polgármesteri titkár, Kutasi Imre, Pailay Béla, Triaka Gottlieb, Heindl L. és Kach M. cs. és kir. főhadnagy urak, az „István“ gőzmalom társulat tisztviselői majdnem teljes számmal. Az első négyest 150 pár táncolta, ez olyan numerus, a minő ritkán fordul elő a mai majálisos világban. Egy kitűnő táncosnak ösmert uri ember megjegyezte, hogy itt am szabatossabban járják a négyeseket, mint az elite bálókban, sőt hozzá tette, hogy most már ő is vissza emlékszik, hogy tanulta a francia négyest táncolni. A bruttó bevétel a felülfizetésekkel együtt 307, volt, mely összegből leszámítva a kiadást 72 forint a kör javára tisztán 235 forint maradt. Gratulálunk a sikernek, de főleg a derek rendezőségnek, mely nem kimélt sem időt, sem fáradságot a világalom létrehozásában. E siker buzdítsa a kör minden egyes tagját kitartó munkásságra és egyetértésre.

* Kereskedők és iparosok figyelmébe. A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak f. e. július 23-án 43364 sz. a. kelt leirata értelmében értesítetik a kereskedő és iparos osztály, miszerint a cs. és kir. consuli hivatalokhoz intézett üzleti levelek

örökös haragot veszek, az még semmi volna, hiszen meglek nála nélkül is, de az a Kálmán fia is megérdemelné a boldogságot; ha neki adom, az a Géza neki ereszi a fejét a busulásnak, attól felek. Meg kell beszélni a dolgot előbb az anyjokkal, az asszonyi és találékony, most rántson ki a hinárból.

Szánthay mielőtt felesége keresésére indult volna, egy sétat tett a kertben; végre elhatározta magát s felesége szobája felé tartott, melynek ajtaja benyitva, együtt találta az egész társaságot felesége s leánya körében; az alispán urat, Kálmánt, s Gézát, ki addig érkezett meg, míg ő a kertben sé-tált.

Ilonka s Mariska erdesatyjuk beleptére hátuk mögé rejtették kezeiket.

— Hát nektek mi van olyan dugai való előlem, leányok?

Ilonka s Mariska pirulva mentek hozzá egyik karjokkal átölve, arcukat elrejtve; másik kezüket, melyen mindegyiken ott feyielett az arany karika-gyűrű, odatartva szemé elé, egyszerre felelték kérdéseire:

— Csak ez ni, edesapa. Ugy-e nem haragszol?

— Ühm! — csudálkozék Szánthay. Hát aztán ki adta azt a fényes jószágot nektek?

— Az anyémet — mondá Ilonka — Kálmán.

— Az anyémet meg Géza — tevé hozzá Mariska.

— A csücskét lányok, hát akkor ne hozzatok ki az embert a sodrából.

— Hiszen tulajdonképen Mariskát akartam én feleségül kérni kedves bátyám — menté magát Géza befejezésül.

* A kettős lakadalm * megtörtént három hét múlva.

— Kie az erdem — kérdé a lakadalm után Szánthay a feleségétől — hogy leányaink közül mindegyik megtalálta a maga párját?

— A szívüké. Az sugta meg nekik, hogy boldogok csak azzal lehetnek, a kiért az megdobban!

nem a hivatal vezetőjének személyéhez, hanem mindig az illető hivatalhoz (főconsulatus, consularatus, alconsulatus, vagy consuli ügynökség) címzendők, minthogy a főconsul, consul vagy consuli ügyvivőhöz, tehát személyhez címzett levelek elintézése a consuli tisztviselőnek időközben más állomásra való áthelyezése vagy ideiglenes szabadságolása folytán jelentékeny késedelmet szenvednek. Debreczen, 1890. augusztus 5. A kereskedelmi és iparkamara.

* Hurka-estély. A „Csokonaihoz“ címzett vendéglőben Péter Pál vendéglős szombaton hurka-estélyt rendez, a Zsiga Józsi zenekarának közreműködésével.

Erről-arról.

Az új lakos.

A rendőrség ma — elpirult. Egy szegény ördög, akit a kapitány elé hajtottak verkedésért, mondott valamit, ami roppantul az elevenén találta. A jelenet és párbeszéd rövidesen így folyt le.

A szocialista alak egy nagy karbonári kalapot szorított a karja alatt s egykedvűen nézett ide oda. Az éjjel verkedett a szegény ördög.

— Hogy hívják magát? — kérdi a kapitány.

— Engem hívnak Johann Bramek.

— Hova való?

— Csehországból, de már tíz esztendeig laktam Budapesten.

— Hát aztán minek jött Budapestre Debreczenbe? Van itt elég szegény ember. Itt még ugy se tud megélni.

— Nem is azért jöttem én — jó kedvemből — mondja Johann Bramek.

— Van nekem egy rossz szokásom, — dörmög a cseh atyafi — amiért Budapesten sok bajom volt.

— Azt hiszi, hogy a rossz szokását itt eltűrjük mi? Aztán mi az?

Kedélyes képet vág Johann Bramek:

— Nagyon szeretek — az utcán — ordítani! Egy kollegám, a Michael Knax írta nekem, hogy Debreczenben a szabada.

— Ohó, — botránkozik meg a kapitány — itt se szabad!

— Bocsanat, én már 3 hónap óta lakok itt, de még nem volt miatta bajom.

Ime, 3 hónap óta ordított az utcán Johann Bramek s végre is be kellett vernie vakakinek a fejét, hogy föl tünjék.

Az ezermester.

Vigyorog, amint belökik a kapitány elé. Csontos vállait fölrajtja a fölig, ugy hajlong és szívesen fordul előre, nehogy a kapitány megliassa a csafatos nadrágnak hatulvaló nagymértékű folytonossági hiányát.

Miután a kapitány elkicsoda-midocsodáz vele, kislú, hogy ő kegyelme ezermester. Első sorban is szinész s hogy ezt megmutassa, a jobb arcát fölfújja, a balt beszopja, az ajkát összecsuposítja az orra hegyére helyezi, a szemével pedig kancsalit. Azután borotvát kér, mert borbély, de szerencsére nem adnak neki, mert még leborotválva az összes rendőri bajuszokat. Vegre kijelenti, hogy ő még kőszörűs, tanító, kengyelfuto, patikus, laborans, bűvész, lakatos és minden, amit csak kívánnak tőle.

A kapitány végig nézi a soktudományú embert, aki madárijesztő gyanánt áll előtte és így szól:

— Hallja barátom, hát csak ennyire tudta vinni azzal a nagy tudományával?

— Eppen ez a baj, — felel azonnal a kérdett — hogy miandent megtanultam, csak egyet nem: megélni.

Az asszony.

Olyan történet, a mely teljesen beillik a legmodernebb város, Páris keretébe. Egy becsületes, farathatlan szorgalmu férfi nőül vesz egy szép lányt, a kinek egyebe sem volt mint a mivel a természet megajándékozta őt.

És foly a házasság élet boldogul — két évig. Legalább a férj azt hitte hogy boldog Akkor aztán megtudta, hogy csalódott. Nevelele le velben tudtára adták, hogy felesége el-eljár egy fiatal ember lakására. A szerencsétlen ember lesbe vette a fiatal asszonyt s olyan boldog lett volna, ha a nevtelen gyanúsítás hazugságnak bizonyul, azonban latnia kellett, hogy való. Szaladt a rendőrséghez s vízi magával a biztosat a fiatal ember lakására. Az ajtó zárva volt. „A törvény nevében nyissa föl“ kiáltott a biztos s az ajtót belülről nagy robajjal föltepték. „Mit akarnak itt?“ — kérde dühösen az ágyból előkerült fiatalember.

„Az a mi dolgunk!“ — válaszolt a férj. A rendőr körülnézett, És a férjrel egyetemen látta, hogy az ágy takarója alá emberi alak szugorodott. A rendőr oda lép, fölirtarja a takarót s aztán meglepettve bámul a férjre! A

takaró alul két hatalmas bajuszt meredt a rendőrré, a ki azután visszavonult. A férj azonban egyik sarokban a felesége egynemely ékszerére bukkan s így a bűnös viszony kétségtelen bizonyítéka kezei között volt. Később aztán a két bajuszt törtéjája is kiderült. Csunya historia. Az asszony megtudta, hogy férje mibebe tőri fejét s tudatta ezt szeretőjével. Ők ketten megállapodtak abban, hogy a férj s a rendőr ne egy hűtlen asszonyt, hanem az ágytakaró alatt — két bajuszt találjaljon. S a férjnek e két bajuszon kívül még jutnak a válópörköltései is, mert az alperes nő csodálatos módon még most is éppen oly szegény, mint volt annakelőtte.

Magyar ipar.

Írta: Nyáry Elemér gróf.

A hagyomány!

Mikor azon indokok lesznek szakavatottan mérlegetve, a melyek az ember tetteinek rugóiként működnek, a lélekbuvárak a legerősebb indokok egyikének a nemes hagyományhoz való törhetetlen ragaszkodást nevezik meg. Való! a nemes hagyomány iránt érzett hű ragaszkodás eredményezi nemcsak a véres háboruban nyitva uló katonai erények legtöbbjét, hanem a békes munka ölen viruló polgári erények számosát is. A katona mégoly nagy vesélylyel is dacol; mert zászlójának hűségét esküdött: már pedig e zászló védelme hagyományként követeli derek hivatát a „vértünk, életünk!“ A szorgalmas polgár pedig hagyományul köti gyermekei lelkeire, hogy — ha atyjok mestereséget, foglalkozását üzik — a „czég“ jó hírnevére szemök fényénél is jobban vigyázzanak.

A nemes hagyomány azonban a legkiválóbb szerepet az uralkodó-házaknál tölti be; mert azok tagjainál a nemes hagyomány tetteik legtöbbjénél, mint erkölcsi rugó működik közre.

Láthatjuk ezt a felejtethetlen József nádor köztisztelnek örvendő családjánál is; mert a minő honzereteket táplált a nemzethez sűrű hű atya, époló lángoló hazaszeretetet bizonyít meg minden alkalomkor fia; még pedig nemcsak azért, mivel magyarnak született s magyarnak neveltetett, magyarnak érzi s vallja magát, hanem azért is: mert hagyományul örökölte dicső atyjától a honzeretemet. Ez az oka, hogy az országban igen számos derek hazafi nagy figyelemmel kíséri József királyi magyar herczeg s osztrák cs. és kir. főherczeg minden tettet, a mely a közigy javára szolgál. Ezen működés egyik legfontosabb s legadósabb részét azon faradhatatlan, nemes buzgalom képezi, amelyet József királyi magyar herczeg a tűzfecskendő megalkotása, terjesztése, javítása, népszerűsítése nagy érdekében kifejt.

Mióta az országzserte rokonszenves volt belügyer, Telesi Géza gróf, érylesen látott a leghazafiasabb munkák egyikéhez: általánosítani, fejleszteni a tűzoltó-intezményt, azóta József királyi magyar herczeg vonatkozott ügybuzgalma fokozott mérvben gyarapodott jelentőségében.

Akik kellő figyelemmel kísérik az uralkodóház ezen kitűnő tagjának közhasznu működését, most is nagy örömmel tapasztalták, hogy ő még a laekeni belga királyi kastély kigyuladását es porig-égesét is, amely nővérenek, „Henrik belga királyának, rendkívül számos mügyjteményét is elhamvasztotta, a honi tűzoltó-egyletek okulására törekszik fordítani.

Tehát igen számos jeles honfi, előkőn József királyi magyar herczeggel, szóval s tettel, jó példával és biztatással buzdít nálunk a tűzoltó-intezmény általánosítására, fejlesztésére, a melynek mostanig szerföltött határyára szolgált, hogy hiányzott oly nagyszabasu, a kor kivánalmainak megfelelőleg berendezett tűzfecskendőgyár, mely az ország szükséglet, különösen minőség és megbízhatóság tekintetében, képes kielégíteni. Imaet van, hogy közsegeknek nagyrésze nemzetgazdaszatunk kiszámthatlan kárára, mindaddig külföldről hozatta gepeit; mivel azon néhány község, amely a hazai gyártmány minőségében csalódott, annyira megingatta a hazai gyártmány iránti bizalmat, hogy inkább vásároítottak külföldön drágábban, mint itthon olcsóbban. Ezen bizamatlanság leküzdése fogja föladatát es főnehézséget kezezi az új gyárnak.

Hat bizony még csak néhány évtized előtt is nálunk hiába keresett volna valaki olyan korszerű tűzfecskendőt, amelyet itthon készítenek; hanem a magyar ember kénytelen volt verezteken gyűjtött garasait Prágba, Bécsbe, Grácba, Bruunbe küldeni, ha szüksége volt olyan tűzfecskendőre, amely csak némileg is megfelelt a korszerű követelményeknek. Csak szerföltött lassan rendezkedett be nálunk néhány jelentékenyebb mühely (távolról sem versenyképes gyár) a tűzfecskendő-készítésre. — Mikor is azon, igen furcsa müködést kellett látnunk, hogy, például, harangöntő-mühelyekben mint nagyon is alárendelt s vajmi kezdetlegesen üzött mellékfoglalkozás tengődött a tűzfecskendő-készítés. Gyártásról, mely a mühelyben történő készítés fölött vajmi előnyvel bír, persze! hallani sem lehetett. Nem vállalkozott arra sem töke, sem szakértő!

Ugyanis, a gyártásnak, melylyel a korszerűleg fölszerelt gyárak foglalkoznak, a mühelyekben történő készítés fölött két föelőnye van: 1 szór, ily gyártmány jobbműködésű árut képvisel; 2-szor, ily gyártmány nemcsak jutányosabb, de olcsóbb is a magoly ügyesen

szorgalommal vezetett mühelyek készítményeinél. Hogy ez így áll es ennekigy kell állania, az minden gondolkodó előtt világos. Napjainkban a töképenz nagy fölényt gyakorol minden irányban; mert az mindennél hamarabb teremt olcsó hitelt es szakértelmet: már pedig nemzetgazdaszatunk minden ágánál a virulás legelső kelleke az olcsó hitel es a szakértelem.

Tekintsük, például, a kézműiparost, aki mühelylyel bír, es a gyarost, aki gyár fölött rendelkezik. Az első nem bírván olyan olcsó hitellel, mint az utóbbi, kénytelen a nyers anyagot drágábban fizetni meg, mint az utóbbi; ennek azután következménye, hogy készítményét drágábban árulja, mint a gyáros gyártmányát, még pedig azért is, mert az utóbbi nemcsak olcsóbban es jobb minőségben beszerzett nyersanyagot dolgoztat föl, mint az előbbi, hanem kisebb költségen is állítja elő gyártmányát, — a tömeges munka folytán, mint a mühelylyel bíró iparos készítményét. Amde a gyáros nemcsak jutányosabb es olcsóbb, hanem jobb ipartermeket bír a vevőknek nyújtani, semmint a mühelylyen dolgozó iparos; mert a gyári munkának azon rendkívül nagy előnye is van a mühelymunka fölött, hogy a gyárban dolgozó munkás folyton ugyanazon részét állítván elő a gyártmányoknak, szerföltött nagy ügyességre tesz szert szakmája illető ágában; s így az ily tökéletes részekből összeállított gyártmány sokkal jobb, mint a mühelyek készítménye, amelynek mindenik részét azon egy munkás kénytelen készíteni, akár ügyes az illető, akár nem. Ez a munkafelosztás előnye, amely Európászerte csodákat művel.

Budapest a szó legszorosabb értelmében új nagyváros. Nincs Európában egyetlenegy más nagyváros, mely oly rendkívül gyorsan fejlődött azzá, ami — a magyar fővároson kívül.

Széchenyi István gróf látnoki szelleme Budapest gyors fejlődési irányát Ujpest felé jósolta; s ez valóban bekövetkezett: az újpesti országot két oldalán több es fontosabb gyárteleppel bír a főváros, mint bárhol másutt, — gőzmalomaitól eltekintve. Ha olyan külföldi ösméretű kalauzok Budapestben, a ki gyár-iparunk iránt érdeklődik, a gőzmalomok megmutatása után rögtön kocsizom ki vele az újpesti országoton, melyre csaknem szakadatlan sorban jelentékeny gyártelepek dőlnek ki. — Ezen gyártelepek között a legkiválóbbak egyike Tarnóczy Gusztáv országgyűlési képviselő tűzfecskendő gyára, melyre méltán illik a derek vidéki tűzoltók jelzője: „a legelső magyar tűzfecskendőgyár.“

(Vége köv.)

Muzsák.

— **Leonardi Antonio zeneszerző halála** Rómából írják jul. 27-ről: Az olasz nép művészetét nagy veszteség érte a 35 éves Leonardi Antonio zeneszerző elhunytával. Leonardi kezdetben mathematicai tanulmányokkal foglalkozott. Leczkedással pénzre tevén szert, maga is órákat vett zenélőt. Mint tanítvány oly eredményt tudott felmutatni, hogy a közkutatásügyi miniszterium egy külön, számára alapított ösztöndíjban részesítette. „La Peri“ volt első zeneműve, a melyet az Ettore Pirelli társulat readkivüli sikerrel adott elő. Argentina-színházban es év márczius 21-én színr került „Isippo“ című első operája, mely megbukott, aanyi szép zenei részletet tartalmaz, hogy jobb erővel előadva bizonyára tetszeni fog. Leonardi kudarcza betegé tette s hosszabb szenvedés után es napokban elhunyt. Hagyatékában „Herat“ című szerzeményt találtak.

SZERKESZTŐI POSTA.

K. K. kereskedő urnak, Derecske. Ön tulajagosan érzékeny, — mert abban, ha valakit versírásnál gyanúsítanak, semmi szívesen nincs, — sőt ha jó verseket ír az illető: dicsőséget es aranyakat szerzehet vele. Kérésére különben szives készséggel jelentjük ki, hogy a multkorí üzenet némelyek nem önék szözlött, hanem egy Kovács Kálmán nevű debreczeni tanulóé, a ki hol Konyárról, hol Derecskéről küld be nekünk verset bírálat végett.

Főszerkesztő: **Szinay Gyula.**
Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Főmunkatárs: **Dr. Bakonyi Samu.**
Kiadó: **Kutasi Imre.**

KARDOS LÁSZLÓ

DEBRECZENBEN,

czegléd-utca es piac-utca.

Ajánlja, mint időszerű czikket:

nyári-, pique-, trico-, plüsch-

mosópaplanait,

mcsó, színes

alsószoknyáit,

nyári, fehér, es színes

RUHASZÖVETEIT.

Továbbá olcsó es díszes

függönyeit, ágyterítőit,

EBÉDLŐ-
és kávé terítékeit.

Nagyraktár hazai (szepességi) damast árúkbán.

SZABOTT ÁR

JENEY GYULA

VÁSZON-, BÉLÉS-, KÉZMŰ-
ES
RÖVIDARU RAKTÁRA,
DEBRECZEN
„Bika“ szállodával szemben.

JENEY GYULÁ-nál kapható, Rumburgi, Irhoni, Creaz, Hollandi, Toual czérna és pamut vásznak.

JENEY GYULÁ-nál valódi Schroll Benedek és fia gyártmányu Chiffonok.

JENEY GYULÁ-nál: férfiak számára nappali és háló ingek, lábravalók, gallérok, kézelők, harisnyák, törülközők, nyakkendők és gombok.

JENEY GYULÁ-nál: nők számára nappali és háló ingek, nadrágok, szoknyák, fésülő köpenyek és kötötök, törülközők, harisnyák, zsebkecskék, 6 és 12 személyes asztal- és kávé készletek.

JENEY GYULÁ-nál: csecsemők számára: nyitott ingek, ujasok, fejkötők, pólya párnák és lepedők, paplanok, szakkalkák, szájkendők, pelenkák, láma és gummi betétek.

JENEY GYULÁ-nál kész menyasszonyi és gyermek kelengyék nagyválasztékban készen.

JENEY GYULÁ-nál: paplanok és madráczok valódi angol csipke függönyök.

JENEY GYULÁ-nál: francia derékfűzők gyári raktára kívánatra mérték után készítettnek.

JENEY GYULÁ-nál: teljesen berendezett himzési előnyomda 6000 monogram ing betétek, zsinór-minták, sima és mintás czakkok, betétek minden igénynek megfelelőleg dus választékban.

JENEY GYULÁ-nál: Legújabb divatucosmanosi ing és ruha cretonok, voilok, zephírek, jó mosható angol vásznak női ruhákra, czérna és pamut canavázok, oxfordok, butor csinvatok.

JENEY GYULÁ-nál: szabók részére mindennemű satin és croise, gyapju, serge és clottok, ujjá bélelések nagy választékban gyári áron.

JENEY GYULÁ-nál: valódi francia himző-, kötő- és horgoló-pamut, selymek, czérnák, csipkék, szalagok, harisnyák, himző-, kötő-, varró-, netz- horgoló tűk.

JENEY GYULÁ-nál: kötött és horgolt gyermek készletek, zsinórok, keztük, nadrágtartók mindennemű gombok.

JENEY GYULÁ-nál: mindennemű kezdett és minta készen kézi munkák.

JENEY GYULÁ-nál: valódi francia Sersay tricót derekák.

JENEY GYULÁ-nál: nagyraktár valódi Cumpoldskirchenei kötő pamutokban.

JENEY GYULÁ-nál: valódi jó mosó kötő selyem.

SZABOTT ÁR.

GYENES LAJOS

női-divat raktára,
Debreczen, Főtér, városház-épület.
Nagyválasztékban található raktáramon:
NŐI RUHASZÖVEK,
Fekete divat és gyászkelmek,
A legújabb női ruhadíszek,
Bel- és külföldi
KARTONOK és TOILEK,
Külföldi satin és francillon kelmek,
Pipere cikkek:
csipkék és szalagok,
Selyem tej- és zsebkecskék,
Jó szabású fűzők.
CSIPKE-FÜGGÖNYÖK.

NAGY RAKTÁR:
Nap- és esernyőkben,
FEHÉR és SZINES
kötőpamutok,
Kötő- és horgoló czérnák,
ZSEBKENDŐK:
vászon és batistból,
ÚRI DIVAT CIKKEK:
NYAKKENDŐK,
Ingek, gallérok és kézelők,
Harisnyák.

Mintákat vidékre bérmentve küldök.
Női ruhák elkészíttetését saját szöveteimből vállalom.

GANZ és TARSA

vasöntő és gépgyár részvény-társaság
Budapesten és Bécs melletti Leobersdorfban,
köztudomásra hozza, hogy a
GÁZMOTOROK, Banki-Csonka szabadalma
szerinti gyártást is felkarolta, melyeket fekvő, vagy álló, egy- vagy kéthengerű szerkezettel, készit, s melyek a következő előnyökkel bírnak: egyszerű s erős szerkezet, csendes járás, olcsó és biztos üzem, csekély súly, kevés gázfogyasztás, tolatnyu hídnyá, tehát ritka s egyszerű javítások, csekély tér szükségé és zárt olajszekrény, tehát csekély olajt fogyasztanak és a portól védve vannak. — Képvisele a gáz-motorokra nézve:
Anton May, Ingenieur, Wien III., Barnherzigengasse 16.
Ajánl ovábbá:
Hengerszékeket kéregön és hengerakkal finom és parasztorlése
Hámozó- és egyéb malomberendezési gépeket,
Turbinákat a helyi viszonyok szerinti szerkezettel, biztos szabályozással s a vízi erőnek lehetőleg teljes kihasználásával,
Electromos világítás s erőtávítól nagyobb távolságokra is,
Vezérképviseletőség: **PAUL ENGEL, WIEN, IX., Wasagasse 31.**

Vasúti kocsi szabályos és keskeny-vágányu vasúti számára,
Kéregöntésű gyártmányok aprító gépek, zúzó pórák, golyós zúzó, henyerék stb.,
Mindennemű öntvények,
Dynamométerek (erőmérők) és fűrészkapcsolók.

„MARGIT“

GYÓGYFORRÁS,

„MAGYAR SELTERS“

Vegyelemze a budapesti m. kir. egyetemen. Szarancs és vagy ésszetétele, kevés szabad, de gaedag, félig kötött szénásvartalma kiváló hatásnak bizonyult, különösen **tiédőbántalmaknál**, ahol a szabadszénásvartalom csekélyebb jeleméte megóvja a beteg a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénásvartalom gazdagsága a gyógyhatásnak alkutársának a beteg testrészebe való gyors és biztos felvételét eszközöli. Ezen tulajdonságának köszönhető a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabadszénásvartalommal erősebb ásványvíz, mint a **selters-gleichenbergi tiédőbajokban**, különösen **tiédővérzéseknél** már nem alkalmazható, a Margit-forrás it is a legjobb hatás mellett folyton használható.

A **tiédőbetegek** klimatikus gyógyintézetében, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorfi** **Dan** a Margit-víz otthonosa vált. — Orvosi tekintélynek Dadapesten: **Dr. Korányi, Dr. Gebhardt, Dr. Navrátil, Dr. Poór, Dr. Kéty, Dr. Barabási** Bécsben: **Dr. Hamberger, Dr. Duschek**, stb. a legjobb eredményt alkalmazzák a légző-, emésztő- és húgyszervek általános hurutos bántalmánál.

Mint ivóvíz

prászervatív-gyógyszernek bizonyult legközelebb Triest-, Fiume- és hazánkban a **KOLERA** megbetegedés ellen

borral használva a legegészségesebb ital!

ÉDESKUTY L.

Kizárólagos főraktár
Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fúszkereskedésben és vendéglőben.

Örök áron eladó vagy **bérbe kiadó**
Értekezletet a tulajdonossal N.-Miklós-utca 1925. sz. a.
A sámsoni ország ut félen levő 95 cat. hold ujosztású föld, gazdasági épületekkel együtt.

SZABÓ LAJOS FIAI

czégnél

Jutányos, szabott árakhoz kaphatók:
Legújabb divatu csipke és gyapju
Ablakfüggönyök,
ÁGYTERITŐK, PAPANOK,
Nagy választékban.
Jutte-, gyapju-, tapestry, brüssler
Szőnyegek.
Kunz József és Társa
Budapest, DEBRECZEN, Nagyvárad.
Vászon, készfehérnemű,
Szőnyeg,
Divat és rövidaru raktára.
Menyasszonyi kelengyék
teljes kiállítás elvállaltatik.

BÉREMEELÉS

Folytán kénszerítve érzem magamat keztül- és kötőszert-üzletemet a Hatvani-utca 18. szám alól Kerespet ut 14. szám alá, szept. 16. szállodával átelyezni.

Az alatt jelzett árakat, legjobb minőségben, raktáram átköltötése és átalakítása miatt a beszerzési, amennyiben saját gyártmányaim, az előállításáron alól adom el.

Glacé keztüköt hőlgyék és uraknak	30 krtól fölfele
Szürke szárvasbör keztüköt	50 „ „
Kutyabőröl	90 „ „
Stefánia svéd 3 gombos kivarrott	1 firtól fölfele
Glacé Sarab, hosszu keztü	75 krtól fölfele
Sérvkötök orvosi tekintélyek által	90 krtól fölfele
legjobbnak elismerve	12 firtól fölfele
Szarvasbör lovaslábradrág	1,50 „ „
vánkos	10 „ „
takaró	2 „ „
Gummi esőköpenyek	1,50 „ „
Irrigatorek	1 „ „
Bélelgző készülékek	1 „ „
Mindennemű fészkecskék	8 krtól „
Szuspensorium	20 „ „
Pinczer-táska	50 „ „
Haskötők és egyenestartók	1,50 firtól

Nagy raktár mindennemű különlegességekből, nadrágtartók, gamasnik, valamint minden a szakmába való cikkekkel, melyen a beszerzési áron alól, Vidéki megbízások utánvétel mellett fogantatosítanak:

SPITZF.

keztül- és sérvkötő-gyára.
Budapest, IV. Hatvani-utca 18. szám.

Kaszanyitzky Endre

ELŐBB
KUHINKA ISTVÁN K.
DEBRECZEN,
ajánlja pontos kiszolgálást és a legolcsóbb árakban előrendű gyártmányokból következő idegnyakkeket, u. m. Szabadalmazott fémzárral teljesen légmentes

BEFŐZŐ-

és
CZUKROS ÜVEGEK
egyedül raktárát, melyeket jószáguk folytán a legjobban ajánlhatom; ugyazintéu mindenféle fehér és zöld, közönséges
befőző- és ugorkás üvegeket,
továbbá
fagylaltkészítő gépek,
FAGYLALT SZELENCZEK,
hideg kávé készletek,
hűtődezsák, hűtő jégsekrenyek,
legjobbnak bizonyult
szódavízgépek,
nonplus ultra
kávéfőző gépek, kerti lámpák,
mozdó asztalok, mozdó készletek,
a legjobbnak elismert
Berndorfi alpaca és chinaezit
evőeszközök és disztárgyak
jótállás mellett.
Utazók részére legelőszérűbb
gyorsfűzők,
KÉZI- és UTAZÓ TÚKRÓK, ZSEBPÁHARAK
Postai megbízások a legnagyobb figyelemmel és készséggel teljesítettnek.

Előzetesen az
Helyben és postán
egy évre . . . . .
Fél évre . . . . .
Negyed évre . . . . .
Egyes szám
A lap melléklet részlete
száma: 1064. sz. 1064.
Kassa. — A szerkesztés
munka: 1890.

Kossuth
Lapunknak
Lajos nővére, B
rosunkba is ell
reczen egész kö
szerint rajta va
gyar gondviselő
ség nélkül róha
adóját.
Igy illik, hogy
mely a politika
sem feledkezett
zelmekről, mely
az anyatejtel sz
szívét hevítik, az
tik. A Kossuth
külömbőség közt
gyar nemzet, m
Debreczen, a po
ségében pártatlan
melyén a legnagyobb
mégis nyomorult
igaz hódolatát.

Megmutatta
kor, midőn Kossu
mindnyájunknak
gulag diszpolgár
sugárt küldve
lébe. Más város
kecsérü szenvedé
lás volt a hazai
anya e sok szer
esett lelkeket o
reczen hálaájuk
ros, egy törv
Debreczen szavij
lam fentartó nag
tése volt ez, a m
alkotója iránt.
Más városok
gyógó tollal le
elő szóval fogju
het hozzáuk, elj
gyámola, szerel
aldó szeretetét,
sugarát.
Nincsen De
csen hazafi, ki
kegyeletében be
toztathatná ma
gondolkodásu p
hogymás a m

A „BIBRIS“
VISSZAE
— Egy volt
Lengyel
Eszembe jutva
ken legyel testvére
badságunkert veit
emlékezem rólok is
Messze földön
hajajokat, családjo
magyar testvéreik
segithessenek.
Szép csapatja
színe-javából teit
lélni.
Három csapa
merni; egy csapa
két csapat lovasa
vörös uhánus cs
kaja, a másik lo
csakója, hamusz
denik lovasnak p
góval.
Mindhárom
szőke, dőlczeg, let
ivadékból állott.
Parancsnoka
ősz szakalu idős
Különösen
csém egy tűzben,
találkozni, s bar
beszélni is ugy s
— a mennyiben
gyelöl, vagy fra
pe m az egész ha